

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๔๒
วันอังคาร ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรার্থ แห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ราษฎร์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจริญ โทณะวณิก
๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์
๓. นายอริคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้ออรอด
๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์
๓. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง
๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร
๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง
๔. นางรัชนี รุจิขจรเดช
๕. นางสาวจีระ พุ่มพวง
๖. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

- ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง
 ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นางสาวสง่า ทาทอง
๒. นายสมเกียรติ ธีวเหลือง
๓. นายพิชญ์ พิพัฒน์สันติกุล
๔. นางสาวพิมพ์สุทธิดา โชติชินเกษม

- ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ
 ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ ๑
 นิติกร
 พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม
(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๔๑ วันจันทร์
ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุม
และรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

“หมวด ๘

บทกำหนดโทษ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๘ บทกำหนดโทษ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๐

“มาตรา ๑๔๐ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวก
พอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๑

“มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
สี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะแก้งให้ผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือ
เพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท
ถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น
มีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๔๑ นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๒

“มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๔๒ ไม่ได้มีความมุ่งหมายในการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่กระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย และสอบถามว่า ศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่กระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่กระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายเช่นกัน

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาในคดีที่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายจำนวนสามคดี คือ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๑๘๐/๒๕๕๔ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๓๓๓/๒๕๕๖ และคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๐๐๘/๒๕๕๗ โดยทั้งสามคดีศาลฎีกามีคำพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษ โดยในคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๐๐๘/๒๕๕๗ ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา อีกกระทงหนึ่งด้วย

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งศึกษารายละเอียดคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีที่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายทั้งสามคดีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม โทษที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้มีความเหมาะสมจึงอาจคงความในร่างมาตรา ๑๔๒ ไว้เช่นนี้ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งควรศึกษารายละเอียดคำพิพากษาศาลชั้นต้นทั้งสามคดีดังกล่าวประกอบด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า อัตราโทษที่กำหนดในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๔๒ ไม่เหมาะสม เนื่องจากในอนาคตอาจมีการกระทำที่รุนแรงกว่าการฉีกบัตรเลือกตั้งดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ก็ได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสีย เพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งห้าปี และปรับไม่เกินสองหมื่นหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๒ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสีย เพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งห้าปี และปรับไม่เกินสองหมื่นหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

มาตรา ๑๔๓

“มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรเลือกตั้ง ไม่ว่าจะบัตรเลือกตั้งนั้นจะเป็นบัตรเลือกตั้งที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองอาจทำให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีหรือครอบครองบัตรเลือกตั้ง เป็นผู้กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๔๓ มีความมุ่งหมายให้มีการลงโทษผู้ที่มีหรือครอบครองบัตรเลือกตั้งเพื่อนำไปใช้ในการทุจริตการเลือกตั้งเท่านั้น จึงควรกำหนดให้การกระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ต้องเป็นการกระทำความผิดที่มีเจตนาพิเศษว่าเป็นการครอบครองบัตรเลือกตั้งเพื่อนำไปใช้ในการทุจริตการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งไปเผยแพร่ให้ความรู้ประชาชนหรือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งแล้ว ก็อาจเป็นผู้กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ได้

พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช กรรมการ สอบถามว่า หากเป็นการครอบครองบัตรเลือกตั้งที่ใช้ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาจะถือว่าเป็นความผิดตามร่างมาตรานี้ด้วยหรือไม่

นายสมเกียรติ ธีรวิเชียร ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่นำบัตรเลือกตั้งฉบับจริงไปใช้ในการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชน ส่วนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีรายละเอียดและรูปแบบที่แตกต่างกัน เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งเสร็จแล้วก็จะทำลายบัตรเลือกตั้งที่ไม่ได้ถูกนำไปใช้งานทันที

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศต่างๆ ถือเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามร่างมาตราชี้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศต่างๆ เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่าระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศต่างๆ เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งไว้แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้การกระทำความผิดตามร่างมาตราชี้ต้องเป็นการกระทำความผิดที่มีเจตนาพิเศษว่าเป็นการมีหรือครอบครองบัตรเลือกตั้งเพื่อนำไปใช้ในการทุจริตเลือกตั้งแล้ว ก็อาจทำให้การพิสูจน์การกระทำความผิดกระทำได้อย่าง

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ควรแก้ไขอัตราโทษเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๔๓ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๒

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดอัตราโทษเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสูงสุดกี่ปี

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่าอัตราโทษเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสูงสุดที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้คือสิบปี ตามที่กำหนดในร่างมาตรา ๑๔๑ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะบัตรเลือกตั้งนั้นจะเป็นบัตรเลือกตั้งที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๓ ผู้ใดไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง มีหรือครอบครองไว้ซึ่งบัตรเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะบัตรเลือกตั้งนั้นจะเป็นบัตรเลือกตั้ง

ที่สำนักงานเป็นผู้จัดให้มีขึ้นหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น”

มาตรา ๑๔๔

“มาตรา ๑๔๔ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการลงคะแนน ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๕

“มาตรา ๑๔๕ ผู้ใดเปิดเผยหรือเผยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในระหว่างเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการได้มีการปรับปรุงความในร่างมาตรานี้ โดยใช้คำว่า “การออกเสียงลงคะแนน” แทนคำว่า “การลงคะแนนเลือกตั้ง” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๘๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๖

“มาตรา ๑๔๖ ผู้ใดขาย จำหน่าย แจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับวันลงคะแนนตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๕ ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๗

“มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๔๗ โดยให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่นการพนันเกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๔๐ (๑๒) ที่บัญญัติให้บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนักเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเล่นมีกำหนดห้าปีและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันชั้นต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเล่นมีกำหนดห้าปีและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น”

มาตรา ๑๔๘

“มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๑๔๘ นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔๑ นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๙

“มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ใดต้องรับโทษตามร่างมาตรา ๑๔๙ เนื่องจากผู้ที่ฝ่าฝืนร่างมาตรา ๓๘ จะประกอบด้วยผู้ที่ยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน และบุคคลที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๓๘ มีความมุ่งหมายในการห้ามมิให้บุคคลที่เป็นเจ้าบ้านยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน และเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๔๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๔๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

มาตรา ๑๕๐

“มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑” ในร่างมาตรา ๑๕๐ ถูกต้องแล้วหรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสนอบทบัญญัติร่างมาตรานี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความว่า “ได้สมัครรับเลือกตั้ง” อาจเป็นกรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ส่วนความว่า “หรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑” อาจเป็นกรณีการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งอาจแบ่งเป็นสองกรณี คือ ๑. กรณีที่มีการตรวจพบในระหว่างการสมัครรับเลือกตั้ง และ ๒. กรณีที่ตรวจพบหลังจากที่การสมัครรับเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้วปรากฏว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๐ ดังนี้

“มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ ทำหนังสือยินยอมให้

พรรคการเมืองเสนอรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๐ ผู้ที่อยู่แล้วที่ตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยพฤตินัยมาตรา ๓๕ มาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๑ ทำหนังสือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

มาตรา ๑๕๑

“มาตรา ๑๕๑ ผู้สมัครผู้ใดทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๕๔ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๕๑ โดยกำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติร่างมาตรา ๑๕๑ มีความเหมาะสมแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕๒

“มาตรา ๑๕๒ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง ผู้ใดไม่จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๕๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่าร่างมาตรา ๑๕๔ ได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดที่ไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๔ ไว้แล้ว ซึ่งครอบคลุมถึงผู้ที่กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๑๕๒ ด้วย

ประธานกรรมการเสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๕๒ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓

“มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทหรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนเงินที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๐ เป็นการบัญญัติห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามร่างมาตรา ๕๙

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๕๒ ที่กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปีนั้น อาจทำให้ผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษจำคุกห้าปีกลับมามีสิทธิเลือกตั้งได้ทันทีหลังจากพ้นโทษจำคุก

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า พรรคการเมืองมีสถานะเป็นนิติบุคคล จึงควรบัญญัติเพิ่มความเป็นพรรคใหม่เพื่อกำหนดบทลงโทษแก่พรรคการเมืองที่กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๕๓ ดังนี้

“มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทหรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือปรับจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า พรรคการเมืองไม่สามารถกระทำความผิดด้วยตนเองได้ จึงควรกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนพรรคการเมืองให้รับผิดชอบเป็นการส่วนตัวด้วย และเสนอให้ใช้คำว่า “ผู้สมัครหรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐” แทนคำว่า “ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐” ในวรรคหนึ่งที่แก้ไขเพิ่มเติม

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หากใช้คำว่า “ผู้สมัครหรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐” ในวรรคหนึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความในร่างมาตรา ๖๐ ที่กำหนดห้ามเฉพาะผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามร่างมาตรา ๕๙

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นผู้ที่มีหน้าที่บริหารการเงินและทรัพย์สินของพรรคการเมือง

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นพรรคสาม ดังนี้ “ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำคามผิดตามพรรคสอง ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง เลขธิการพรรคการเมือง และเหรียญกษาปณ์ของพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำต้องรับโทษและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพรรคหนึ่ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๓ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทหรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการประกาศกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำคามผิดตามพรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาทหรือปรับจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำคามผิดตามพรรคสอง ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง เลขธิการพรรคการเมือง และเหรียญกษาปณ์ของพรรคการเมืองรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำต้องรับโทษและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพรรคหนึ่ง”

มาตรา ๑๕๔

“มาตรา ๑๕๔ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๖๔ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในพรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”

นายบรรณสิทธิ์ สิงหนเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า อัตราโทษที่กำหนดในพรรคสองที่กำหนดให้ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี อาจทำให้ผู้ที่กระทำคามผิดที่ได้รับโทษจำคุกห้าปีกลับมาสิทธิเลือกตั้งได้ทันทีหลังจากพ้นโทษจำคุก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในพรรคสอง เป็นดังนี้ “ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๖๔ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี”

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๕๔ อาจมีความเกี่ยวข้องกับความในร่างมาตรา ๖๐ ที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่

กำหนดตามร่างมาตรา ๕๙ จึงควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๖๐ โดยกำหนดบังคับให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครต้องใช้จ่ายในการเลือกตั้งผ่านทางระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้ง ผ่านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดกระทำได้น่ายาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเลือกตั้งมีรายละเอียด จำนวนมาก และการซื้อเสียงเลือกตั้งไม่ได้กระทำผ่านธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ปัจจุบันการโอนเงินกระทำสะดวกโดยเฉพาะ การโอนเงินผ่านทางระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหากกำหนดให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งผ่านทางระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้การตรวจสอบกระทำได้ง่ายยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้ง ในรูปของเงินสดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการบัญญัติกฎหมายฝืนวิถีปฏิบัติโดยทั่วไปเป็นกรณีที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ อาจจำเป็นต้องกำหนดว่าเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจที่ละเอียดไม่จับกุม หรือร่วมกระทำความผิดกับบุคคลที่ซื้อเสียงเลือกตั้ง ให้ถือว่าเป็นการประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจที่มีหน้าที่จับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย กรณีที่พบเห็นการ กระทำความผิดแล้วละเลยไม่ดำเนินการจับกุม ศาลได้มีคำพิพากษาแล้วว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า การจะถือว่าเป็นการจงใจยื่น หลักฐานรายการค่าใช้จ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนตามร่างมาตรา ๖๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีการ แจ้งเตือนให้ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นหลักฐานให้ครบถ้วนก่อนหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หลักฐานรายการค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งคือ รายงานรายรับและรายจ่ายที่ใช้ในการเลือกตั้ง โดยรายจ่ายจะประกอบด้วยค่าสมัคร ค่าใช้จ่ายในการจัดทำ บัญชี ค่าจ้างแรงงาน ค่าเช่าสถานที่ ค่าเช่ายานพาหนะ และค่าเช่าวัสดุอื่น ๆ ซึ่งต้องนำเอกสารข้างต้นมายื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย ทั้งนี้ หากยื่นหลักฐานดังกล่าวไม่ครบถ้วนก็สามารถนำหลักฐานมายื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มเติมได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๔ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการ ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด ห้าปี

ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๖๔ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของผู้นั้นมีกำหนดห้าสิบปี”

มาตรา ๑๕๕

“มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๕๕ เป็นดังนี้ “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๗๕ หรือหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า เหตุใดจึงบัญญัติโทษของการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๗ แยกเป็นสองกรณี

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความผิดตามร่างมาตรา ๖๗ แยกเป็นสองกรณี คือ การห้ามมิให้ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ภายในสามวันก่อนวันเลือกตั้ง และการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด จึงบัญญัติโทษของการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๖๗ แยกเป็นสองกรณี

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า ร่างมาตรา ๖๗ วรรคสอง กำหนดว่า การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหารือกับพรรคการเมือง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ดังนั้น หากพรรคการเมืองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่เข้าร่วมหารือกับคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีความผิดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๗ วรรคสอง ไม่ได้บังคับให้พรรคการเมืองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสื่อมวลชนทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องเข้าร่วมหารือกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น แม้จะไม่เข้าร่วมหารือกับคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่เป็นความผิดแต่อย่างใด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๕๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๗๕ หรือหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๕๖

“มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๙๐ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๐ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามมาตรา ๗๑ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้น และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๗๑ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นจะต้องรับโทษก็ต่อเมื่อได้รู้เห็นการกระทำความผิดนั้นด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นต้นี้ “ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามมาตรา ๗๑ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้น ซึ่งรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้น และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ สอบถามว่า กรณีที่กำหนดให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก้ผู้แจ้งความนำจับตามความในร่างมาตรา ๑๕๖ วรรคสอง เป็นเงินจำนวนเดียวกับการให้รางวัลแก่ผู้ชี้เบาะแสการกระทำอันไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า กรณีที่กำหนดให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก้ผู้แจ้งความนำจับตามความในร่างมาตรา ๑๕๖ วรรคสอง เป็นกรณีที่ศาลสั่งจ่ายเงินจากจำนวนเงินค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๗๐ ต้องชดใช้ ซึ่งแตกต่างจากการให้รางวัลแก่ผู้ชี้เบาะแสการกระทำอันไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่เป็นการตั้งงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๑๕๖ วรรคหนึ่ง กำหนดเพียงว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๙๐ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ดังนั้น หากมีการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งนอกเหนือจากบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ ได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดความผิดฐานทุจริตการเลือกตั้งไว้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ให้ชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นความผิดฐานทุจริตการเลือกตั้ง ซึ่งหากยังมีการกระทำอันนอกเหนือจากที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๕๖ ที่เป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งก็ต้องนำมาบัญญัติให้ครบถ้วน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า

การจะวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาข้อเท็จจริงแต่ละเรื่องเป็นรายคดีไป เนื่องจากการกำหนดบทบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๕๖ อาจไม่ครอบคลุมการทุจริตการเลือกตั้งทุกกรณีได้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกระทำความผิดบางอย่างเป็นความผิดได้ในตัวเอง แต่การให้ถือว่าการกระทำใดเป็นความผิด ถือเป็นการตีความที่กฎหมายประสงค์ให้การกระทำนั้นเป็นความผิด โดยที่บทบัญญัตินั้นไม่ได้เป็นความผิดในตัวเอง ซึ่งโดยส่วนตัวเห็นว่าการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งไม่ได้มีเฉพาะที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๕๖ เท่านั้น และการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งกรณีอื่นสามารถเป็นความผิดได้ในตัวเอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกระทำทุจริตในการเลือกตั้งไม่มีการกำหนดฐานความผิดที่ชัดเจนไว้ในลักษณะเดียวกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่เมื่อมีการลงโทษโดยสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากการทุจริตในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ จึงจำเป็นต้องบัญญัติการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งไว้ให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาว่าการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหรือผู้ใดเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ เป็นกรณีที่ศาลฎีกาจะมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิด ไม่ใช่การดำเนินคดีอาญา แต่ในร่างมาตรา ๑๕๖ เป็นกรณีการลงโทษทางอาญาอันเนื่องมาจากการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๑) กำหนดว่า บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น หากไม่กำหนดการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งไว้ให้ชัดเจน บทบัญญัติในมาตรา ๙๘ (๑๑) ของรัฐธรรมนูญ จะไม่มีผลใช้บังคับ

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งเป็นความผิดที่เห็นได้ชัดเจน ดังนั้น หากคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาโดยบรรยายข้อเท็จจริงว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งมาด้วย ศาลฎีกาต้องวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า โดยปกติศาลฎีกาจะวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งอย่างชัดเจนหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากบรรยายข้อเท็จจริงหรือการกระทำอันเข้าลักษณะเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งอย่างชัดเจน ศาลต้องวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดบทนิยามของความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้งไว้ และการบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๕๖ วรรคหนึ่ง อาจทำให้ตีความได้ว่าการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งมีเพียงเท่าที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๕๖ ได้ ซึ่งโดยปกติเมื่อมียื่นคำร้องต่อศาลโดยบรรยายข้อเท็จจริงตามร่างมาตรา ๗๐ ร่างมาตรา ๗๑ ร่างมาตรา ๗๒ หรือร่างมาตรา ๙๐ แล้วแต่กรณี ศาลต้องวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผลของการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่สามารถสมัครรับเลือกตั้งได้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรง ดังนั้น ควรระบุให้ชัดเจนและครบถ้วนว่าการกระทำใดถือเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า อาจบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๕๖ ว่า “ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง...”

นายอริคม อินทุพุฒิ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า จำเป็นต้องบัญญัติให้ชัดเจนว่ากรณีใดเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับศาลในการวินิจฉัยว่ากรณีใดเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๓๙/๑ ดังนี้ “ผู้ใดกระทำความผิดตาม มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๖๓ ... ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๗๐ มีหลายกรณีซึ่งแต่ละกรณีมีความรุนแรงแตกต่างกัน ดังนั้น การฝ่าฝืนบทบัญญัติร่างมาตรา ๗๐ ในแต่ละกรณีไม่ควรกำหนดให้ได้รับโทษเท่ากัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๙๐ ให้ถือว่า ฝ่าฝืนบทบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๐ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามมาตรา ๗๑ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นซึ่งรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้น และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

นอกจากนี้ เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๕๖/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๕๖/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๙๐ ให้ถือว่า ฝ่าฝืนบทบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๐ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำความผิดตามมาตรา ๗๑ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นซึ่งรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้น และให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๕๖/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๕๖/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

๓. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๓๙/๑ ดังนี้

“มาตรา ๑๓๙/๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๖๓ ... ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง”

มาตรา ๑๕๗

“มาตรา ๑๕๗ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๓ ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๓ เป็นการกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ซึ่งไม่อาจทราบความร้ายแรงของการกระทำความผิดที่ชัดเจน แต่ย่อมจะส่งผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งได้ จึงควรกำหนดให้เป็นการกระทำอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผลของการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งส่วนหนึ่งคือการถูกลงโทษเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แต่ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยย่อมไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยที่ฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๓ ถือเป็นการกระทำทุจริตในการเลือกตั้ง ดังนั้น ควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๕๗ เป็นดังนี้ “ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๗ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

มาตรา ๑๕๘

“มาตรา ๑๕๘ ผู้สมัคร พรรคการเมืองหรือผู้ใดบิดเบือนหรือตีความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕๙

“มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๐๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๐

“มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๑ วรรคสอง มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๖ หรือมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำความผิดต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๑๔๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการเห็นสมควรกันไว้เป็นพยานด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสามควรใช้คำว่า “ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง” หรือคำว่า “ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง” จึงจะเหมาะสม

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดให้นำความในร่างมาตรา ๑๔๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลมตามความในวรรคสองเป็นกรณีที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากร่างมาตรา ๑๔๐ เป็นกรณีผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า

ความในวรรคสองควรกำหนดให้นำความในร่างมาตรา ๑๖๔ ซึ่งเป็นกรณีการกันบุคคลไว้เป็นพยานมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๖๐ วรรคสองเป็นกรณีผู้กระทำความผิดได้แจ้งถึงการกระทำความผิดดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม ซึ่งไม่ใช่กรณีการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามร่างมาตรา ๑๖๔ ดังนั้น ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๖๐ วรรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง **และให้บทบทในมาตรา ๑๕๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม**”

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งควรแก้ไขเรื่องการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจากห้าปีเป็นสิบปี เนื่องจากกรณีที่ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปีจะต้องเป็นกรณีที่มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๑ วรรคสอง มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๖ หรือมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด **ห้าสิบปี**”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๑ วรรคสอง มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๖ หรือมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนด **ห้าสิบปี**”

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง **และให้บทบทในมาตรา ๑๕๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม**

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการเห็นสมควรกันไว้เป็นพยานด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๖๑

“มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๒

“มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดออกเสียงลงคะแนนแทนผู้อื่น ในกรณีที่คณะกรรมการจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ต้องใช้บัตรเลือกตั้งหรือโดยวิธีการออกเสียงลงคะแนนทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๖๒ เป็นดังนี้ “ผู้ใดออกเสียงลงคะแนนแทนผู้อื่น ในกรณีที่คณะกรรมการจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ต้องใช้บัตรเลือกตั้งหรือโดยวิธีที่พรรคชกเสียงลงคะแนนทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สภาผู้แทนราษฎร ๑๖๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เนื่องจากเรื่องการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามร่างมาตรา ๑๐๙ วรรคสอง คณะกรรมการได้ตัดออกแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากตัดวิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ออก จะไม่มีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ต้องใช้บัตรเลือกตั้งอีก ดังนั้น ควรตัดความในร่างมาตรา ๑๖๒ ออกทั้งมาตรา และสอบถามว่า มีบทบัญญัติที่กำหนดโทษกรณีที่บุคคลใดปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งไว้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า กรณีที่บุคคลใดปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งถือเป็นความผิดตามร่างมาตรา ๙๔ ซึ่งกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า เมื่อตัดความในร่างมาตรา ๑๖๒ ออกทั้งมาตรา หากมีการออกเสียงลงคะแนนแทนผู้อื่นในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรทางอินเทอร์เน็ต จะไม่สามารถลงโทษผู้ที่ลงคะแนนแทนผู้อื่นในกรณีดังกล่าวได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากมีการออกเสียงลงคะแนนแทนผู้อื่นในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนนอกราชอาณาจักรทางอินเทอร์เน็ตจริง การตรวจสอบจะกระทำไต่ยาก นอกจากนี้ การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรจะต้องส่งบัตรเลือกตั้งกลับมาตรวจสอบและนับคะแนนในประเทศไทยอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๖๒

นายบรรชิต สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า การตัดความในร่างมาตรา ๑๖๒ ออกทั้งมาตรา อาจมีบุคคลที่อยู่นอกราชอาณาจักรถ่ายภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวแสดงการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วนำไปเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ กรณีเช่นว่านี้จะถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือบุคคลผู้ทำการแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ส่วนบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๒ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การใช้บัตรเลือกตั้งหรือโดยวิธีการออกเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วปรากฏว่ามีบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ออกเสียง

ลงคะแนนเลือกตั้งนั้น ซึ่งในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่สามารถตรวจสอบได้เลยว่าการออกเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นมีการกระทำทุจริตการเลือกตั้งหรือไม่ ดังนั้น หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๒ จะไม่เกิดสภาพบังคับทางกฎหมายแต่อย่างใด นอกจากนั้น บทบัญญัติในเรื่องการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ควรคงวิธีการลงคะแนนเลือกตั้งด้วยบัตรเลือกตั้งตามที่เคยดำเนินการที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้สถานเอกอัครราชทูตไทยในต่างประเทศส่งบัตรเลือกตั้งไปยังเขตเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีสิทธิเลือกตั้งในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งพร้อมกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีสิทธิเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๖๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๖๓

“มาตรา ๑๖๓ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดเป็นเวลาสิบปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่กำหนดเฉพาะกรณีให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดมีกำหนดเป็นเวลาสิบปี โดยไม่ได้กล่าวถึงการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากกรณีที่ถือว่าการกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งจะถูกห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งตลอดชีวิตอยู่แล้ว และสอบถามว่า บุคคลที่ถูกศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจะสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดว่า บุคคลที่ถูกศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๔

“มาตรา ๑๖๔ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกั้นบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้วให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกั้นไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกั้นบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไป

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความว่า “และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสาม” ในวรรคสามของร่างมาตรา ๑๖๔ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากร่างมาตรา ๑๖๔ มีบทบัญญัติเพียงสามวรรคเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามของร่างมาตรา ๑๖๔ เป็นดังนี้ “มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๔ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ รายใดจะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้วให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไป

มาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๖๕

“มาตรา ๑๖๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๖

“มาตรา ๑๖๖ ในการดำเนินคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งผู้ใด ให้คณะกรรมการขอให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นซึ่งเป็นผู้กระทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้

คณะกรรมการสั่งให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่นั้นด้วย โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ เว้นแต่ศาลเห็นว่าการพิจารณาตามคำขอนั้นจะทำให้คดีล่าช้า จะสั่งให้คณะกรรมการแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๖๖ มีความสัมพันธ์กับร่างมาตรา ๑๓๘ ที่กำหนดให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเป็นผู้กระทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้งใหม่ด้วย ดังนั้น ควรบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๖๖ ให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๓๘ ด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๓๘ ที่กำหนดว่า “ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน” นั้น ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ผู้ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องมีคำขอให้ศาลสั่งใช้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากประสงค์ให้ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ผู้ซึ่งเป็นผู้กระทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่ ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าให้ศาลฎีกามีอำนาจสั่งได้แม้จะไม่มีคำขอจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๘ อาจทำให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้ซึ่งเป็นผู้กระทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่ได้ยาก เนื่องจากศาลฎีกาไม่อาจทราบจำนวนค่าใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งที่แท้จริง จึงควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำขอ กำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาด้วย ซึ่งบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๖ มีความเหมาะสมมากกว่า

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๖๖ เป็นการให้ผู้กระทำความผิดชดเชยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ขณะที่ร่างมาตรา ๑๓๘ เป็นการให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน ซึ่งจำนวนค่าใช้จ่ายทั้งสองกรณีอาจมีความแตกต่างกัน

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า โดยปกติในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีคำขอให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งนั้นมาด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีคำขอให้ศาลฎีกาสั่งให้ผู้กระทำความผิดรับผิดชอบ

ในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งนั้นเป็นคดีใหม่ โดยไม่ได้ยื่นคำขอให้ศาลฎีกาพิจารณาสั่งในคดีเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งมาพร้อมกันด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๓๘ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบในค่าใช้จ่าย สำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น ตามหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๓๘ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ให้ศาลฎีกาพิจารณามีคำสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบในค่าใช้จ่าย สำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น ตามหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๓๘ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบในค่าใช้จ่าย สำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจาก หลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล” และตัดความในร่างมาตรา ๑๖๖ ออกทั้งมาตรา

นายอริศม อินทภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อเปรียบเทียบหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๖ กับร่างมาตรา ๑๓๘ แล้วเห็นว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๖ จะมีความสมบูรณ์มากกว่า เนื่องจากมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้ง ในหน่วยเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ได้ โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ และมีบทยกเว้นกรณีศาลเห็นว่าการพิจารณาตามคำขอนั้นจะทำให้คดีล่าช้า จะสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแยกไปฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๑๓๘ จะเกิดขึ้นสำหรับกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ โดยให้เป็นดุลพินิจของศาลฎีกาที่จะมีคำสั่งให้ผู้นั้นรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นนั้น ในจำนวนเท่าใด พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน ส่วนบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๖ เป็นกรณีค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ ควรเป็นงบประมาณของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่นั้น ไม่ควรให้ผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นต้นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่นั้นจะต้องมารับผิดในค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่นี้ด้วยแต่ควรให้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเลือกตั้งครั้งที่ตนกระทำความทุจริตการเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๑๓๘ เท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๑๖๖ ออกทั้งมาตรา

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดและเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีคำร้องขอหรือไม่ ให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้ขึ้นรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งเช่นว่านั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีคำนวณตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่งจนถึงวันที่ชำระครบถ้วน จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลฎีกาพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการเสนอต่อศาล”

มาตรา ๑๖๗

“มาตรา ๑๖๗ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองซึ่งส่งสมาชิกของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๘

“มาตรา ๑๖๘ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นคู่กรณีด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๖๘ โดยไม่มีการแก้ไข

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อบทเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖๘/๑

“มาตรา ๑๖๘/๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในไม่ช้ากว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ และให้คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า คำว่า “ภายในไม่ช้ากว่าเก้าสิบวัน” กับคำว่า “ภายในเก้าสิบวัน” มีความหมายเหมือนกันหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเชิงความหมายของคำว่า “ภายในไม่ช้ากว่าเก้าสิบวัน” กับคำว่า “ภายในเก้าสิบวัน” จะมีความหมายที่เหมือนกัน แต่จุดเน้นของภาษาหรือรูปประโยคจะมีความแตกต่างกัน โดยคำว่า “ภายในไม่ช้ากว่าเก้าสิบวัน” จะปฏิบัติเมื่อใดก็ได้แต่ต้องไม่เกินกว่าเก้าสิบวัน ส่วนคำว่า “ภายในเก้าสิบวัน” เป็นบทเร่งรัดหรือสภาพบังคับที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรตัดคำว่า “ไม่ช้ากว่า” ออก เพื่อเป็นบทเร่งรัดในการดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๖๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๘/๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายใน ~~ไม่ช้ากว่า~~เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ และให้คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขมาตรา ๑๖๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๘/๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายใน ~~ไม่ช้ากว่า~~เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ และให้คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ”

มาตรา ๑๖๙

“มาตรา ๑๖๙ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว หากภายหลังนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน”

ประเด็นการพิจารณา

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความว่า “ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว หากภายหลังนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน” ที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ หมายความว่าผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมาตั้งแต่

วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน มิใช่วันที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระ
 ทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมือง ซึ่งการบัญญัติความดังกล่าวจะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เข้าชื่อกัน
 เพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองยื่นคำขอ
 จดทะเบียนพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว จะต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการ
 รับสมัครสมาชิกพรรคการเมืองและในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมืองโดยใช้เวลาพอสมควร
 ในทางปฏิบัติจึงถือว่าผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้นยังมีได้เป็นสมาชิก
 พรรคการเมืองจนกว่าจะได้ยื่นสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ดังนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๙
 จึงบัญญัติรองรับกรณีผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองโดยยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง
 พรรคการเมืองและนายทะเบียนพรรคการเมืองรับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองก่อนวันที่
 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ใช้บังคับ จึงให้
 ถือว่าผู้นั้นเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง
 พรรคการเมือง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า “ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอ
 จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว” หมายถึง
 การชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ใช้บังคับ ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๖๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๙ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียน
 จัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติ
 ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้ว หาบทกฏหลังเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้นแล้ว
 ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
 กล่าวว่า การบัญญัติความว่า “ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิม
 หรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้ว” ในร่างมาตรานี้
 จะมีเพียงพรรคการเมืองบางพรรคเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์ เนื่องจากเป็นพรรคการเมืองที่ได้ยื่นคำขอจัดตั้ง
 พรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ใช้บังคับและอยู่ระหว่างการตรวจสอบของนายทะเบียน
 พรรคการเมือง ส่วนผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิม
 หรือค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่ใช้บังคับ จะไม่ได้รับประโยชน์ในเรื่องการ
 นับระยะเวลาการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

นายอรุณจิต สิงหนเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความว่า “เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้ง
 พรรคการเมืองนั้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน” นั้น
 กรณีใดบ้างที่จะไม่ถือว่าผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิม
 หรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้วไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในขณะที่ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้
 ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้แล้วแต่ก่อนที่จะยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

ผู้ที่เข้าชื่อดังกล่าวมีสถานะเป็นเพียงผู้เริ่มก่อการจัดตั้งพรรคการเมืองเท่านั้นยังไม่ถือว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองแต่อย่างใด เว้นแต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้วเป็นสมาชิกพรรคการเมืองโดยอัตโนมัติ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๐ ก่อนยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๙ ต้องประชุมร่วมกันโดยมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคนเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง และข้อบังคับ

(๒) เลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง เภรัณยูิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิกและกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

(๓) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการกำหนดชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองตาม (๑) ต้องไม่มีลักษณะตามมาตรา ๑๔ และต้องไม่ซ้ำ พ้องหรือคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่จดทะเบียนหรือที่ยื่นขอจดทะเบียนตามมาตรา ๙ อยู่ก่อนแล้ว หรือของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและยังไม่พ้นยี่สิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ หรือของพรรคการเมืองที่มีผู้แจ้งไว้แล้วตามมาตรา ๑๘ และต้องไม่ซ้ำพ้อง หรือคล้ายคลึงกับพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์หรือพระนามของพระราชวงศ์ หรือที่มุ่งหมายให้หมายถึงพระมหากษัตริย์หรือพระราชวงศ์

การประชุมตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และมติของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมประชุม โดยผู้เข้าร่วมประชุมคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนซึ่งต้องทำโดยเปิดเผย และการมอบหมายให้ลงคะแนนแทนกันจะกระทำมิได้

ในกรณีที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๗ ให้ถือว่าการประชุมตามวรรคหนึ่งเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่หนึ่งของพรรคการเมือง”

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในชั้นการพิจารณากร่างบทบัญญัติร่างมาตรา ๑๖๙ มีประเด็นพิจารณาว่าจะเริ่มนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้วเมื่อใด เนื่องจากในการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันจนถึงวันเลือกตั้ง ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อพรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองได้ ดังนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๖๙ จึงบัญญัติบทยกเว้นเรื่องการนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง โดยให้เริ่มนับระยะเวลาการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นต้นไป

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๖๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๙ ในวาระเริ่มแรกเพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว

หากภายหลังกายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่พหุททขีษนรขสททขีษนยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖๙ ในวาระเริ่มแรกเพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ที่สหแล้ว หากภายหลังกายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่พหุททขีษนรขสททขีษนยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง”

มาตรา ๑๗๐

“มาตรา ๑๗๐ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๕ ให้นับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๑

“มาตรา ๑๗๑ บุคคลใดถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าผู้นั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๒

“มาตรา ๑๗๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้การเสียสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๓

“มาตรา ๑๗๓ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัครในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ควรกำหนดระยะเวลาเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัคร ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับไว้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคงไว้ตามร่างเดิม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๔

“มาตรา ๑๗๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่”

การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้งและศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๕

“มาตรา ๑๗๕ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๕ โดยไม่มีการแก้ไข

จากนั้น นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ประเด็นเกี่ยวกับวิธีการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งที่ประชุมยังไม่มีข้อยุติว่าจะใช้วิธีการคำนวณในรูปแบบใดนั้น ตนได้ยกร่างมาตรา ๑๒๖ และร่างมาตรา ๑๒๗ นำเสนอที่ประชุมเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพณ์ ฐิติจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์